

Patentová strategie Číny 2004–2024 a dopady na český inovační ekosystém

Co data říkají o expozici českých firem a o tom, kde čínská patentová aktivita vytváří konkurenční a IP rizika? Jde o patentové blokování, nebo spíše o rostoucí technologickou a tržní konkurenci?

KLÍČOVÁ ČÍSLA NA ÚVOD

15×

nárůst čínských zahraničních patentů za 20 let (2 262 → 34 702 rodin ročně)

~150

čínských patentových rodin ročně validovaných v ČR od r. 2015

20,8 %

roční růst čínských zahraničních patentů 2004–2014 (CAGR)

2,5 %

roční růst po 2015 — ale na 10× vyšší absolutní základně

60 101

zahraničních patentových rodin v rekordním roce 2022

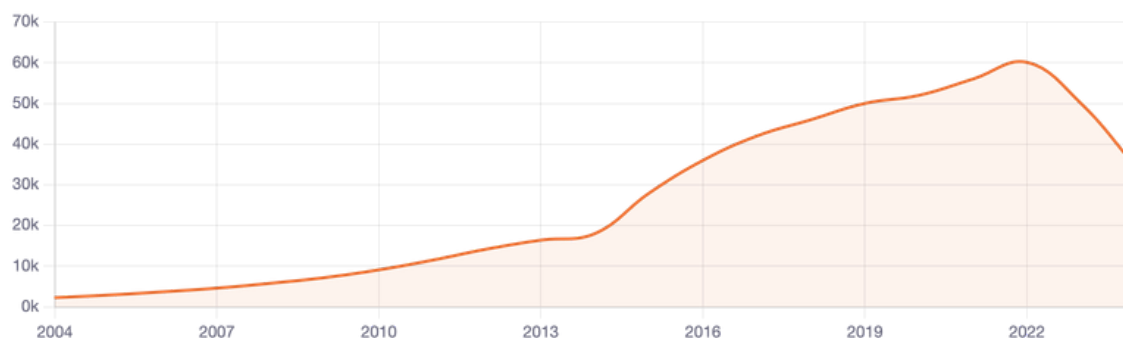
27

analyzovaných českých firem a výzkumných organizací

VÝVOJ ČÍNSKÉ ZAHRANIČNÍ PATENTOVÉ AKTIVITY

Počet čínských zahraničních patentových rodin 2004–2024

Hlavní expanzní vlna přišla před implementací strategie MIC2025 v roce 2015. Po jejím přijetí se aktivita stabilizovala na násobně vyšší úrovni a začala se tematicky profilovat.

Zdroj: PatSnap (2026), vlastní zpracování UNICO

KLÍČOVÁ ZJIŠTĚNÍ

GLOBÁLNÍ OBRAZ

MIC2025 jako rámec, ne startovní výstřel

Čínská patentová expanze začala již před strategií MIC2025. Ta ji nasměrovala do prioritních technologií: polovodičů (H10), chemických procesů (B01) nebo měření a testování (G01).

ČESKÁ EXPOZICE

ČR: střední expozice v rámci V4

Česko není hlavním regionálním cílem. Maďarsko a Slovensko jsou v přepočtu na obyvatele výrazně více exponovány. Česká expozice je srovnatelná s Polskem. Rakousko ji v přepočtu na obyvatele převyšuje 60–90×.

STRUKTURA PORTFOLIA

Specifické české portfolio – jiné než globální

Čínské patenty v ČR kopírují českou průmyslovou strukturu: organická chemie (13,2 %), zdravotnické technologie (9 %), strojní součásti a osvětlení jsou nadprůměrné.

RIZIKO

Skrytá konkurence v průmyslových nikách

Nejintenzivnější čínská přítomnost v ČR není v digitálních technologiích, ale v průmyslových komponentách, strojírenství a chemii — méně viditelná, ale relevantní.

PŘÍLEŽITOST

České silné stránky – konkrétní oblasti

V medicínských technologiích (135 vs. 127 čínských patentů), měření a testování (59 vs. 27), textilních vlákních (51 vs. 4) a ocelářství si české firmy drží srovnatelnou nebo silnější pozici.

VALUACE

Strategicky cenné niky, ne jen objem

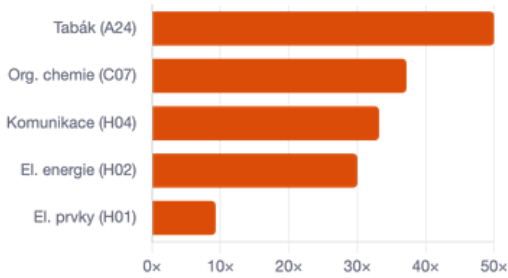
Nejvyšší valuaci v českém čínském portfoliu nevykazují nejpočetnější třídy, ale niky: výpočetní technika (8,6M USD/patent), biotechnologie (7,8M USD/patent) a komunikace (7,4M USD/patent).

TECHNOLOGICKÁ KONKURENCE: ČÍNA VS. VYBRANÝCH 27 ČESKÝCH FIREM

Pozn. k vzorku: Srovnání níže pracuje s definovaným výběrem **27 českých firem a výzkumných organizací** (top příjemci, účastníci programu DELTA, mapování INKA). Ukazatel zachycuje vztah mezi čínskou patentovou aktivitou v ČR a touto konkrétní skupinou, **nikoli vůči celému českému inovačnímu prostředí**.

Kde má Čína výrazný náskok

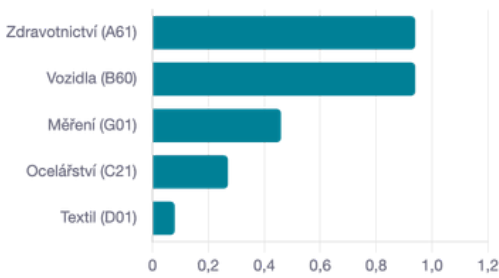
Poměr čínských vs. českých patentů (27 analyzovaných firem)

Zdroj: PatSnap (2026), vlastní zpracování UNICO

Kde jsou české firmy silné

Parita nebo převaha českých firem vůči čínským subjektům

Zdroj: PatSnap (2026), vlastní zpracování UNICO

V ČR | Čína do mnoha MIC2025 domén nesměruje

Vybrané IPC třídy relevantní pro domény MIC2025: podíl aktivně udržovaných patentů vůči celkovému portfoliu.

A01 Zemědělství	35 %
G05 Řízení a regulace	48 %
C09 Nátěry a lepidla	50 %
B61 Železniční doprava	56 %
G06 Výpočetní technika	58 %
C08 Polymery	77 %
H02 Elektrická energie	82 %
C12 Biotechnologie	94 %

Globálně | over-delivery v exportních trzích ČR

Vybrané IPC třídy relevantní pro domény MIC2025: index změny jejich podílu na globálním portfoliu 2024/2004, kde 100 % = beze změny.

H10 Polovodiče	459 %
G05 Řízení a regulace	312 %
B01 Chemické procesy	215 %
G01 Měření a testování	213 %
C12 Biotechnologie	182 %
B60 Vozidla	175 %
C07 Organická chemie	167 %
A61 Zdravotnické technologie	153 %

Co to znamená: ČR není primární cíl čínské patentové ochrany v řadě klíčových MIC2025 domén. Ale české firmy z velké části exportují – a právě na zahraničních trzích, kam směřuje český vývoz, sledujeme nejvýraznější over-delivery v polovodičích, řízení, měření, biotechu, vozidlech i organické chemii. Riziko nelze hodnotit pouze přes českou jurisdikci.

CENTRÁLNÍ OTÁZKA ANALÝZY

Blokuje čínské patenty inovace v ČR?

ARGUMENTY PRO BLOKOVÁNÍ INOVACÍ

Čínské firmy chrání v ČR strategicky cílené niky s vysokou valuací (6–8,6 M USD/patent) – ne jen komoditní technologie.

Nejvyšší valuační jsou v ICT, biotechnologiích a organické chemii – oblastech, kde české firmy budují výzkumné kapacity.

Čínská přítomnost je selektivně koncentrována v průmyslových komponentách přímo navázaných na český automotive a strojírenství.

Telekomunikace (199 čínských vs. 6 českých patentů) – 33× asymetrie vytváří potenciální patentové hradby.

ARGUMENTY PRO PŘEVahu TRŽNÍ KONKURENCE

Statistická analýza neprokázala vliv čínské patentové expozice na růst tržeb českých firem (p = 0,882).

Česko není primárním cílem – většina klíčových MIC2025 domén je v ČR zastoupena podprůměrně.

Čínské subjekty v ČR jsou v 87,66 % firemní (komerční záměr), akademické pouze 2,62 % – signál tržní ochrany, ne výzkumného blokování.

V medicíně, měření a dopravě si české firmy drží paritu nebo převahu – inovační prostor zůstává otevřený.

ZÁVĚR UNICO ANALYTICS

Data ukazují komplexní obraz: ani jedno, ani druhé zcela nepokrývá realitu. Čínské patenty v ČR primárně nechraňují bloky výzkumného prostoru, ale tržní pozice v konkrétních průmyslových nikách. Největší riziko není plošné blokování inovací, ale **asymetrická patentová síla v telekomunikacích, organické chemii a elektrických prvcích** – oblastech, kde česká základna zůstává slabá. Přímý dopad na tržby nebyl prokázán, ale nepřímé efekty skrze cenovou konkurenci, technologické závislosti nebo vstupní bariéry do hodnotových segmentů nelze vyloučit.

EKONOMICKÉ DOPADY NA ČESKÉ FIRMY

Přímý dopad na tržby ve vzorku nebyl prokázán — ale data ho nevylučují

Statistické testy na vzorku 27 firem neprokázaly významné rozdíly v růstu tržeb podle míry expozice čínské technologické konkurenci. Její efekty se ale promítají **nepřímo, zpožděně a zprostředkovaně** kanály, které unikají statistickému zachycení. Jak ukázaly případové studie vybraných českých firem, tyto efekty se v různých technologických oborech liší.

CASE STUDIES

Automotive

Čínská konkurence se projevuje hlavně cenovým tlakem a kopírováním komponent, zejména náhradních dílů.

Firma sází na rychlý vývoj, ochranu know-how, smluvní zabezpečení, monitoring trhu a silnou značku.

Biotechnologie

Čína je relevantní hlavně kvůli rychle rostoucí patentové aktivitě a vyššímu počtu potenciálně kolizních patentů.

Firma pokračuje v systematickém patentování, chrání klíčové trhy a opatrně zvažuje enforcement kvůli nákladům.

Software

Čínská konkurence zatím není vnímána jako bezprostřední tlak; hlavní rizika souvisejí spíše s regulací, bezpečností dat a případným vstupem na čínský trh.

Firma chrání především zdrojový kód, interní know-how a partnerský ekosystém; patenty využívá jen selektivně u hardwaru.

3D TISK

Čínská konkurence je vnímána jako zásadní a rychle sílí tlak, kombinující nízké ceny, rychlou adaptaci a využívání otevřených inovací.

Firma přechází k hybridní IP strategii: kombinuje open-source přístup s patentovou ochranou, licencemi a rychlejším vývojem.

Z případových studií plyne, že firmy popisují čínskou konkurenci primárně jako kombinaci cenového tlaku, rychlého adaptačního tempa a rostoucí patentové přítomnosti — ne jako přímé patentové spory.

DOPORUČENÍ PRO TA ČR A ČESKÉ FIRMY

- 1 Monitorovat čínskou patentovou aktivitu selektivně, nikoli plošně.** Patentová data ukazují, že čínská aktivita je silně oborově koncentrovaná a nevytváří rovnoměrný tlak napříč technologiemi.
- 2 Podporovat systematický monitoring technologických trendů a konkurence.** Firmy, které aktivně sledují patentovou aktivitu a technologické změny, jsou schopny lépe reagovat na vznikající rizika i příležitosti.
- 3 Podpořit rozvoj proaktivní a strategicky řízené IP ochrany u českých firem.** Z případových studií vyplývá, že efektivní ochrana není založena pouze na patentech, ale na kombinaci nástrojů včetně ochrany know-how, smluvního zabezpečení a technologického náskoku.
- 4 Reflektovat rozdílné potřeby firem podle jejich technologického modelu.** Case studies ukazují, že přístup k IP se zásadně liší mezi výrobními, biotechnologickými a softwarovými firmami.
- 5 vést firmy k vyhodnocování technologických a IP rizik v dodavatelských řetězcích.** Případové studie ukazují, že vztah k Číně nemusí spočívat pouze v přímé konkurenci nebo patentování, ale také v dodávkách komponent, materiálů a dalších technických vstupů.
- 6 Posílit podporu schopnosti firem vymáhat duševní vlastnictví.** Firmy opakovaně poukazují na vysoké náklady a rizika spojená s právním vymáháním patentů, což omezuje praktickou využitelnost formální ochrany.